

نومرو : ۱۱۷

اداره خانه

ایستانبول، جفال اوغلی، دائره اجتهاد

تلهفون نومروسی : ۸۶۵

" Idjtihad " Constantinople

بشنجی سنه

اجتهاد

حریت فکریه خادم

علمی، ادبی، اجتماعی هفته لقمجموعه

مدیر مرخص : الرهامی صفا

۲۱ آغستوس ۱۳۳۰

آبونه

سنه لك آلق آیلق

تورکیا ایچین ۵۴ غروش ۳۰ غروش

ممالك اجنبیه ایچین ۱۵ فرانق ۸ فرانق

نفسه سی ۵۰ یارمه

حال دوام ایندیکی تقدیرده دوشونمه یه ، کندیمده جسارت بولما یورم .

جمله من دیو اندام بیر وظیفه نك اوکنده یز . مدرک هیچ بیر فرد بو وظیفه اوکنده وظیفه من و مسئولیت من دکلدر . عرقز انقراض تهدیدی آلتنده در . بویرمسئله در ، که اهمیت و مستحلیت جهتلیله مافوق بولونماق ممکن دکلدر . بونک ایچین ، « جانم نیجه مهم مسئله لر وار ، شیمدی دنیا آلت اوست اولور ، بو ایشک صیرابی می ؟ » دیمک اصلاً ممکن وجائز دکلدر .

انسانلر مزدن دوغانلرک یوزده آلتی و بعضی یرده یتیمی بیر بوچوق یاشنه وارمادن اولور ، حیوانلر مرک یوزده آلتیسی اوچ آیلغنه کیرمهدن اولور . حرب ایچین انسان بازوسی و آت صیرتی لازم در . مالیه ایچین ایشله یه جک قوتلی بازولر ، باجقلر لازم در . حیات عالمده مبارزه ایتک و غالب و باقی اولماق ایچین منورقفا ، صاعلام وجود لازم در . خاستا اولماق ، خاستالق دکلدر ، بویوک خاستالق خاستا اولماق و خاستا اولدیغی بیلیمه مک و صاعلغنه محبت ایتمه مک در . بزم خاستالغمن « بویوک خاستالق » در . فقط ایشته بویوک خاستالغمنی حس ایتیه و باغیرمایه باشلادق ، بویوک بر علامت خیردر .

دوققور عبیر'لله مروت.

حیات ، حیات دکلدر . نباتی بیر حیات در . ملیت حمی ، وطن پرورلک حمی ، استقباله ایمان دیورلر ... بونلر برر هیجان در ، جان هیجاندن اول در . جان هیجانک چوراق تارلاسی در . یرده برشی بویومنز .

دنیا بی ، بو خلقه سودیرمه لی یز و دنیایی سویلر بیر حاله کتیرمه لی یز . آناطولونک بیر چوق مسلمان کوبلر نی کوردم ، منراستاندن فرقلی کورمه دم . اوچ کونلک دنیایه اهمیت و یرمه یه نه لزوم وار ؟ دیورلر . ارمنی کوی لری و کوبولری بویله دکل ؛ اونلرک کوبلری یوکسک نقطه لرده در . نه ولری شدتلی روز کاره وضوئوغه کوکس کره جک درجه ده متین در . مسلمانک چوقور یرلده پاییلان نه ولرینه بکزه منز . مسلمانک نه وینی بو یوکسک نقطه لره حالیه چیقارماق ممکن اولسه بیر روزکار ضربه سیله ییقایلر . جرجیلر منز ، واعظلر منز دنیایه عدم محبت و عظ ایدرلر . نه یه اولاد یتیشدیره جکسکیز اوله جک دکلرمی ؟ نه یه بنا یا باجاقسکیز ییقیلجاق دکلکی ؟

لدوا للموت وابنوا للخراب !

« بو دنیا کافره جنت ، اولوب در مؤمنه زندان » دیورلر ، دنیانک حکمی یوقدر ، دیورلر . شیمیدیکی تورکیایی دکل یکر می بش سنه صوکر اکی تورکیایی بو

۱۸۷۰ فرانسا و آلمانیا حربی

حرب حاضر مناسبتیه ۱۸۷۰ فرانسیز - آلمان محاربه - سندن بحث ایتکی ، و محاربه عائد صیغه تاریخی مختصراً قارئلر منزه خطر ایتدیرسکی فائده دن خالی بولیورز :

۱۸۷۰ محاربه سنک سبب اصلیمی ، بيسمارک آلمان اتحادینی اتمام ایتک ایسته میسی و بوامنییه وصول ایچون جنوبی آلمانیا حکوماتی اهاالیسنده کی پروسیه نفوذینی ده اشدید اولان - فرانسیز کین و غیضنه تبدیله چالیشمای و فرانسه حکومتک وقت مناسبتنده لازم اولدیغی کبی حرکت ایدهمیه رک حربه خواهشکر برطور الدینی حالده صلحه رضا کوسترمه سی اواشدر . اعلان حرب فرصتی ، پروسیه قرائنک عموجه زاده سی پرنس « دو هو هنزوله رن » ک

اسپانیاتاجنه نامزد کوستراحی صورتیه تهیه ایداش و مشهور (نمیس) تلغرافی بهانه اتخا اولمشدر .

« پراغ » مصالحه سندن صوکره پرنس « انطوان دو هو هنزوله رن » شو سطرلری یازیوردی :

« بوندن صوکره فرانسه ایله حرب غیر قابل اجتنابدر . » ذاتاً اوروپاده بوفکرده اولیان بر رجل سیاسی یوقدی . هرکس بویله دوشونیوردی . پروسیه لیلرک اوستریا و باویه رایلرله اولان غلبه سی اوزرینه آلمانیا اتحادینک اتمامی کبی بر نتیجه نک حصول پذیر اواسی پک طبعی و منطقی بر حالدی .

« سادوا » مظفریتک اهمیت اکلایشیلر اکلایشلماز فرانسه مجلس نظاری اوچنجی ناپولیونه اردونک حال

بعضری ایسه حرص و طمع بلیور؛ فقط هر کسک قلبنده مملکتین حقنده بر عدم امنیت جایگیر در اوراق بر حادثه بر حربک ظهورینه بهانه تشکیل ایده جکدر.

المانیانک حسیاته ایجه کسب و قوف ایده ناپولیون فرانسه نك مدافعه سی ایچون جدی چاره لرك تحریسه توسل ایتمدی . او، هر حاله رغماً، بر محاربه نك ظهوری انجاق کندی آئنده اولدیغه قائلدی؛ و جدّاً صلح طرفداری بولندیغدن حربه کیریشمک ایسته میوردی . بناءً علیه قطعی برشی، یاقمق طرفه یاناشمیه رق اداره مصلحت پولتیقه سنده دوام اییدیوردی . اولاً اوستریا و ایتالیا ایله براتفاق پروژیه سی تاصارلادی . حتی فرانسه و اوستریا ضابطانی پروسیه یه قارشى بر حرب پلانی بیله یاپماغه باشلایلر . فقط اره دن ایکی سنه مرور ایتمک حلاله معاهده امضا ایدیله دی . زیرا روماده کی فرانسه عساکرینک کری یه چاغیریلما سی حقنده ایتالیا قرالی و یقتور امانوئل طرفندن درمیان ایدیلن شرطی ناپولیون بر تورلو قبول ایتمک ایسته میوردی .

بوندن باشقا مارشال « نیئل » ایله اردونک اصلاح و تنسیقه دائر یاپدیغی پروژیه یی ده موقع اجرا یه وضع ایده مدی . بو پروژیه موجب حال صلحه ذورتیوزینک، حال حربده ایسه ییوز بیک کشی لک برارد و بولوناجقدی . بوفکر ، مجلس مبعوانده بر خیلی کورولتی یی موجب اولدی ؛ قراللق و جمهوریت طرفدارلرینک حتی اقتصاد اجرا ایتمک ایسته یین حکومت لهدارلرینک بیله اعتراضاته هدف اولدی . فرانسه یی بر قیشله یه چویرمک ایسته میورلردی . ناپولیون ایسه ، بیسمارک یاپدیغی کبی، هر حاله، هر درلو اعتراضه قارشى یه فکرینی موقع اجرا یه قویما سنی بیله مدی . بناءً علیه اردونک اصلاح و تنسیقی ناتمام بر صورتده اجرا اییدی .

دیگر طرفدن (سادووا) مظفریتک فرانسه ده تولید ایتمک قورقو اکثریت اهالی زردنده زائل اوامشدی . او وقتلر فرانسه ده ترك تسلیحات لهنده بر طاقم جریانلر بیله کورلییوردی . مشهور غزته جیلردن بری آلمانیا ایله فرانسه آره سنده ظهوری قریب اولدیغی ادعا ایدیلن محاربه ایچون « خیالی تهلکه » تمیزی قوللانیوردی ؛ « فرانسه بالکلیه حرب فکرندن صرف نظر ایغلی و تماماً

سفر بری یه قونولمسنی توصیه ایتمدیلر . اگر بوفکر موقع اجرا یه وضع اولانه ایدی « پروسیا لیرا و ستریا ده کی موفقتلرینی یوز اوستی براتغه مجبور اوله جقلردی . » بونی بالذات بیسمارق اعتراف اییدیور . المانیا (رهن) نه ری سوا حلاله فرانسه یه بعض تعویضات ویرمکه راضی اوله جقدی . مع مافیه ناپولیون خسته و صلح طرفداری اولدیغدن ناظرلرینک توصیه سنی نظر دفته المادی ؛ محاربه ظهوری تهلکه سندن قورقدی . پروسیه قرالی برنجی کیوم یازدیغی بر مکتوبده تألیف بین ایچون ترك خاصمه تکلیفله اکتفا ایتمدی . بو حال پروسیه لیلرک فوق العاده جانی صیقمقدن ماشقه بر شیئه یارامادی . و فرانسه یه برشی قراندرمادی . مع مافیه فرانسه بعض تأمیننه قالیقشما دی دکل . فقط خطا اوزرینه خطا ایتمدی . ناپولیون اولاً (مایانس) شهر یله رهن نه رینک صول ساحلنی ایسته دی . بیسمارک ردی « اوزرینه لوکسنبورغ ایله ، زمان مناسب حولنده ، بلچیقانک فرانسه یه الحاقنی تکلیف ایتمدی . بوکا مقابل ایسه پروسیه کرک شمالی کرکسه جنوبی المانیا ده ایسته دیکی کبی حرکتده سربست اوله جق و پروسیه ایله فرانسه آره سنده تجاویزی و تدافعی براتفاق حصوله کتیریله جکدی .

کورلییورکه ناپولیون ، پروسیه دن ، بیطرفلغنک مکافاتنی ، - بیسمارک تمیزینجه - بخشیشنی ایستیور ، و محاربه ایله تأمین ایتمکدن چکیندیکی استفاده یی بویوله تأمین ایتمک ارزو اییدیوردی .

ناپولیون (نی قولسبورغ) ده المانیا حکومات جنوبیه سنک استقلالی طرفداری کوروندیکی حالده خفی اوله رق اولنری فدایه راضی اولدیغی سوبلییوردی . بو تکلیف بیسمارق طرفندن (باویه را) و (وورتمبرغ) قرالرینه اخبار ایدلدی . امپراطورک بوخیاتاندن طولایی پک زیاده مغبر اولان بو قرالره هان پروسیه قرالی ایله بر اتفاق عسکری امضالا ماغه شتاب ایتمدیلر . بو صورتله ایسه پروسیه و شمالی المانیا حکومتلرینک فرانسه حقنده کی حدت و شدتنه ، کینه ، برده جنوبی المانیا حکوماتنک غیظی علاوه ایدیلییوردی . او وقتلر ، بر فرانسه آره شه میلته ری شو سطرلری یازییوردی : بوراده فرانسه حقنده بعضری کین و غرض

ظهورنده فرانسه نك ايكي آتش آره سنده قاله جني فكري اويانيوردی؛ «شارل كن» ايمپراطور لنگ احياسندن بحث اولنيوردی. (سادوا) مظفريتدن صوكره فرانسه نك محاربه فكرندن كاملاً واز كچمسي توصيه ايدن غزته جي : «قطعی بر صورتده حرکتی و تفنك ديچيكيله آلانلرك رهن نهری ساحل يسارندن طردی لزومنی» توصيه ايدنيوردی. خارجيه ناظری «دوق دوغرامون» مجلس مبعوثانده كنديسنه صوريلان بر سؤاله وريدیكي جوابده «آروبا موازنتك فرانسه نك ضررينه اولاراق اخلا ايدلسنه حكومتك قطعياً راضی اولميه جني» و بوكا مانع اولمق ايچون «بلا تردد وبلا ضعف حرکت ايدم جكنی» علاوه ايدنيوردی. برلين ده كي فرانسه سفیری موسيو «به نه ددت» بو نامزدلك ك كیری آلينامی ايچون پروسيه حكومتی نزدنده تشبثانده بولمق اوزره امر آلدی .

مع مافيه خسته اولان اوچنجی ناپوليون ايله رئيس نظاری «نمیل اولی ویه» محاربه يه طرفدار دكلديلر . ديكر طرفدن برنجی كييومده محاربه ايسته ميوردی. ناپوليونك آرزو وطلبي اوزرينه انكلتره، آستريا وروسيه حكومتلری پروسيه حكومتی نزدنده تشبثات دوستانه ده بولنديلر . بناءً عليه پرنس دو هوهنزوله رنك نامزدلكی كیری آلدی .

بو حال فرانسه حكومتی ايچون بر موفقیت ایدی . صلح اخلا ايدلييوردی. ايمپراطور ايله «نمیل اولی ویه» نمون اولديلر. فقط افكار عموميه نك تماماً تسکینی ايچون دها جلی ، دها پارلاق بر موفقیت احرازى داعيه سنه دوشه رك استقبال ايچون ده تأمينات النق ايسته نيلدی ؛ وبوصورتله مسئله يکيدن قورجانيلمغه باشلادی .

۱۲ تموز اقسامی ، فرانسه نك برلين سفیری موسيو به نه ددت، برنجی كييومده، استقبالده دخی پرنس لئوپولدك نامزدلكنی رد ايدم جكنه دائر تأمينات طلبنه مأمور ايديلدی . مع مافيه بوتشبدن حاصل اوله جق نتیجه يه اهميت عطف ايدلييوردی ؛ حكومت ، «بوتشبتك نتیجه سی نه اولورسه اولسون ، اولجه الديني جوابيله قباعت ايدم جكنه» قرار ويرمشدی .

بر صلح ملتی اولاليدر . «دييوردی . ۱۸۷۰ سنه سنده مجلس مبعوثان، شرق استحکاماتك اتمامی ايچون كنديسندن طلب ايديلن يوز اون ميليون فرانسی اوتوز ايكي ميليونه تنزل ايدنيور، وحريره ناظری «لوبوف» قرعه نفراتی مقدارندن اون بيگنی تنقيص ايدنيور ، وباغموردن ، كوانشدن تحريب اولمسون ديه استحکام طوليرنی دبويلر وضع ايتديرييوردی . تموزك برنجی كونی مجلس مبعوثانده حربه بودجه سنك مذاكره سی ائناسنده بر معوث «فرانسزلره بيوك آلمان ملتی آره سنده تخذتی آرزو ايتديكي حسيات اخوتكارانه دن» بحث وناظرلردن «دول معظمه وبالحاصله پروسيه نزدنده تسليحانك تنقيصی ايچون تشبثانده بولونيلماسی» التماس ايدنيوردی . تموزك ايكنجی كونی ايسه ، اون بش كون صوكره محاربه نك اعلاننه سبب اولان وچوقدن بری بيسمارق طرفندن حاضرلانا ن پرنس هوهنزوله رنك اسپانيا تاجنه نامزدلكی حادثه سی ميدانه چيقيوردی .

بر اختلال داخلی نتیجه سی اوله راق ۱۸۶۸ سنه سی ايلولندن بری اسپانيا تختی بوش بولونيوردی . بناءً عليه ايسپانيوللر بر قرال آرايولردی . (۱۸۶۹) سنه سی مارتنده تكليف اولشان نامزدلر مياننده پروسيه قرالينك عمجه زاده سی پرنس لئوپولد دو هوهنزوله رنك اسمی ده بولنيوردی . بونك اوزرينه اوچنجی ناپوليون بويله بر نامزدلكك فرانسه منافعه مضر اولديغنی هان برنجی كيلومه بيلديردی . ذاتاً پرنس لئوپولد ايسپانيا تاجنه طالب دكلدی . «بيسمارق» بو وقعه نك آلمانيا يله فرانسه آره سنده وقوعی آرزو ايتديكي حرب ايچون بر وسيله اوله جني ايجم بيلديكندن ايسپانياليلری پرنس لئوپولدی ايسته مكه تشويق و بر پرنس لئوپولدی ده اسپانيوللرك تكليفی قبول ايچون اقناعه چاليدشى و موفقده اولدی . تموزك ايکيسنده مادريدده بو حادثه اشاعه ايديلدی .

بونك اوزرينه فرانسه ده افكار عموميه صوغوق قانليغنی غائب ايتمكه باشلادی . ذاتاً قوتلی اولال پروسيه بوصورتله دهازياده كسب قوت ايتمش عداولنيور و بر محاربه

اوانداده قرال كيوم (نه مس) قابليجه لرنده بولنيوردي. چهارشنبه كوني تموزك اون اوچنده، فرانسز سفيري قراه تصادف ايدرك حكومتك طلبني تبليغ ايتدي. قرال تكليني رد ايتدي. هر حالده، پرنس لئو بولك نامزدلكني كيري اديغنه دائر اولان بياننامه رسمي واصل اولنجه تبليغ ايتك اوزره كنديسني چاغيرته جغني علاوه ايتدي. براصوكره، قرال، فرانسز سفيري چاغيرته حق يرده، كندسته بريا ور واسطه سييله: «قراك سفير جنابلرينه باشقه برسويله چكي اولمديغني» تبليغ ايتديردى. مع مافيه سفير، ينه يا ور واسطه سييله، مندا كره يه دوام ايدرك قرال دن: «بلا قيد و شرط نامزدلك كيري آلمسنه اعطاي راي ايتديكي» جواي آلمغه موفق اولدي. صلاحك اخلا ايدلييه چكي بر كره ده كسب تقويت ايدنيوردي. فقط عين زمانده، برلينده، بيسمارك محاربه يي حاضر لامقاه مشغول ايدى. «مولتك» و «روون» رفاقتنده حربه نظارتنده يلك يكدده اولدقلى ائشاده اوكونكي حادثه يي حاوي اوله رق ايمراطوردن بر تلغراف آلدى. او قور او قوماز «مولتك» ايله «روون» ك آلدن كي چتال ايله بچاق سفره نك اوسته دوشدى. اوچ رجل سياسي مدت مدیده دنبري سله ديكلري فكر ك آخر كار موقع فعله چيقمقدن اوزاقلاشدیغني حس ايدنيورلردى. بيسمارك، مولتك يه صوردي:

— اردومز حقیقه قوتليميدر؟ موفقیتدن امين اوله رق محاربه ايدميلي يريز؟

مولتكه جواب ويردي:

— اردومز هيچ بوقت بوقدر مكمل اولمادي!

بيسمارك علاوه ايتدي:

— ايله ايسه راحت راحت يكدده دوام ايدكز.

واينه بر قورشون قلمى اله رق تلغرافك بر قسم مهمنى سيلدى ويا لكز باشندن و اخرندن شو عبارده لري براقدى: فرانسز سفيري، قراك پرنس دوهو هنروله نك استقباله وضع ايدم چكي نامزدلكه دخی مخالفت ايدم چكنه دائر وي ره چكي تا ميناك فرانسز حكومتنه ابلاغه مسانده سني طلب ايتدي. بونك اوزرينه قرال سفيري قبولدن امتناع كوستردى. و بريا ور واسطه سييله آرتق سويله جك هيچ بر شي اولمديغني بيان ايتدي [*]

[*] حاله كه اصل متن «آرتق سويله جك هيچ بر شي اومديغني» طر زنده دكل بلكه: «باشقه برسويله چكي اومديغني» صورتنده ايدى.

بويولده تخريف ايديلن تلغرافي هان ممالك اجنيه ده كي روسيه سفير ليله بر لين غزته لرينه تبليغ ايتدي. غزته لر كيجه نك ساعت اوننده نشر ايتدكلري علاوه لر واسطه سييله وقعه يي، ده ها طوغزيسى مخرف وقعه يي خلقك سمع اطلاعه ايصاله شتاب ايتديلر.

كرك برلينده كر كسه پاريسده تاثير يك شديد اولدي. بيسمارك عين زمانده المانلري و فرانسزى تحريك ايتك ايسنيوردي. اولكيلر قراللرينك كوچوك دوشورولمك ايسته نيلديكنه، ايكنجيلر ايسه سفيرلرينك دوچار حقارت ايدلديكنه قانع اوليوردي. برلينده بر سفيرك شهادتنه نظراً: «هيچ بر زمان اهالينك حسياتي بوقدار تهيج ايديله مشدى؛ هر صنف خلق محاربه ايسنيوردي.» پاريس خلقى ايسه فرانسز ملتنه «بر توقات اورولديغنه» حكم ايدنيور و «برلينه! برلينه!» ديه باغيره رق نمايشلر ياپيوردي. اركان حكومت مياننده كي محاربه طرفدارلرينك فكري احراز غلبه ايتدي. حربه ناظري اون بش كون ظرفنده ۳۵۰,۰۰۰ منتظم عسكرايله ۲۳۰,۰۰۰ احتياط عسكري جمع ايدم بيله چكني سويليوردي. خارجه ناظري ايسه فرانسه، اوستريا و ايتاليا ارمسند بر اتفاق مثلك عقدينك بر قاچ ساعتك بر مسئله اولديغنه دائر تا مينات ويرنيوردي. مجاش مبغواننده «تي يهر» و «ژول سيمون» محاربه عامينده ايراد نطق ايتك ايسته ديكلري ايچون كرسى خطابته چيقمقدن منع ايديلور و: «مادام كه اساس اعتباريله فرانس نك طبي قبول ايديلور، بيسمارك تلغرانك ملتنه دائر تحقيقات اجرا ايديلسين، بلكه بريا ككشلق واردرد.» ديهين «تي يهر»، «كوچوك روسيه لى» سوزيله تحقير اولونيوردي. تموزك اون سكزنده روسيه يه رسماً اعلان حرب اولندي. اون بش كون صوكره ايسه مخاصمه باشلادى. (۱۸۷۰) محاربه يي آلتى آي دوام ايتدي. ايلك برنجي آي ظرفنده ايمراطورلغك منتظم اردولرى كاملاً محو ايديلدى. ايمراطورلغك استقاظندن صوكره اعلان ايديلن جمهوريت حكومتك صاغدن صولدن طويلامق صورتييله وجوده كتيرديكي غير منتظم عسكرا ايسه بش آي مقاومتدن صوكره «پاريس» ك تسليميله محاربه يه نهايت ويردي.

صالح فراد.